

DISTRIKTSKONGRESSEN 2023

DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER
MOTIONERNA

Socialdemokraterna

SKÅNE

§16 ORGANISATION	3
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTIONERNA 1-4	3
§18 ARBETE	5
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR 5-6	5
§19 SKATTER/EKONOMI	7
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR 7-11	7
§20 JÄMSTÄLLDHET	10
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 12-14	10
§21 BROTT OCH STRAFF	10
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 15-17	10
§22 MILJÖ/KLIMAT	14
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 18-24	14
§23 NÄRINGS LIV/REGIONAL UTVECKLING	16
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 25-30	16
§24 TRAFIK/KOMMUNIKATION	17
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 31-45	17
§25 SJUKVÅRD	20
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 46-63	20
§26 UTBILDNING OCH FÖRSKOLA	24
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR 64-71	24
§27 KULTUR	27
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 72-74	27
§28 BOSTÄDER	28
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 75	28
§29 SOCIAL/SOCIALFÖRSÄKRINGAR	29
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 76-78	29
§30 OMSORG/FOLKHÄLSA	29
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 79-80	29
§31 FÖRSVAR, UTRIKES OCH SÄKERHETSPOLITIK	30
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR 81	30
§32 ÖVRIGT	31
DISTRIKTSSTYRELSENS UTLÅTANDE ÖVER MOTION NR: 82-88	31

§16 Organisation

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionerna 1-4

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen att besluta:

att bifalla motion nr 2

att besvara motion nr 1, 3 och 4

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Distriktsstyrelsens målsättning de kommande åren är att vi måste stärka vår organisation och vinna val. Detta kommer att kräva en hel del av oss alla inom arbetarrörelsen. Vi behöver bli fler medlemmar och sänka medelåldern. Vi behöver stärka den politiska skolningen och bli bättre på politikutveckling. I detta kan lokala och regionala rådslag vara en väg för politiska framåtinriktade diskussioner. Internationellt solidaritetsarbete och en utvecklad digital kommunikation kan vara ytterligare vägar för att nå vår målsättning. I detta arbete behöver vi alla verka på de nivåer vi befinner oss om det så är på lokal, regional eller central nivå.

Fördelningspolitik för jämlikhet och rättvisa

En av många lärdomar från socialdemokratins historia är att samhället går att förändra om den politiska viljan finns eller som Olof Palme uttryckte det *”samhället är människans verk. Om något är fel kan vi ändra på det.”*

För att utveckla vår politik för framtiden togs en underlagsrapport fram av partistyrelsen och som utifrån de samhällsutmaningar vi har och står inför pekar ut möjlig riktning för vår framtida jämlikhetspolitik. Rapporten föregicks av ett nationellt rådslagsarbete inom ramen för Framtidsrådslaget. Denna rapport finns nu tillgänglig i vår gemensamma studieportal med ABF tillsammans med en studiehandledning som kan användas för fördjupade partidiskussioner, studiecirklar, lokala rådslag och som underlag till framtagande av motioner till kongresser.

Distriktsstyrelsen anser att denna rapport tillsammans med de tre linjemotioner skånska partidistriktet tog fram inför vår partikongress 2021; om en ansvarsfull ekonomisk politik för full sysselsättning, så bygger vi välfärdsstaten – fem angelägna välfärdsreformer och alla människors delaktighet i klimatomställningen – avgörande för den hållbara utvecklingen, kan vara bra underlag för partipolitiska diskussioner ute i våra arbetarekommuner som också kan utmynna i fler motioner och vassare krav inför kommande partikongresser.

Stärk det internationella arbetet i arbetarekommunerna

Alla folks frihet hela världens fred inte bara en paroll utan något som vi dagligen behöver ha med oss i vår politiska gärning. Internationell solidaritet är själva grunden för vår socialdemokratiska rörelse. Vi står alltid upp för folkrätten, mänskliga rättigheter och mänsklig säkerhet. Demokratiska rörelser och aktörer, fackföreningar och civilsamhällen ska stöttas världen över. Som ett led i detta arrangerade partidistriktet tillsammans med Malmö arbetarekommun och ABF Malmö i november i fjol konferensen Frihet i fara på temat Ryssland, Belarus och Ukraina.

Distriktsstyrelsen anser att det internationella perspektivet i den tid och verklighet vi nu lever i och ser i vår geografiska närhet, är av största vikt och vill med våra studieplaner också bjuda in till

olika typer av folkbildningsarrangemang med internationellt tema. Under 2023 genomförs en digital studiecirkel på temat internationell solidaritet där startdatumet var i februari och som avslutas med att en internationell verksamhetskonferens i november. Det internationella arbetet i partidistriktet är ständigt aktuellt och syftar till att inspirera till lokalt engagemang och lokala initiativ. Distriktsstyrelsens ambition är att det ska vara ett fortsatt fokusområde i våra kommande studieplaner för att både stärka Skånes arbetarekommuner och medlemmar att på regional och lokal nivå kunna agera och reagera i internationella frågor.

Förlorad arbetsförtjänst

Det ska vara en möjlighet för alla medlemmar som blir valda av sina organisationer att företräda dessa, att delta och det ska inte vara beroende hur en ens arbetstid är förlagd. Idag är ordningen att den som blir vald till ombud för att företräda Skånes partidistrikt vid vår nationella partikongress så betalar partidistriktet eventuell förlorad arbetsförtjänst eftersom ombuden företräder partidistriktet på kongressen. När vi har våra distriktskongresser så är man ombud för sin arbetarekommun och eventuell förlorad arbetsförtjänst ska då adresseras arbetarekommunen då ombuden företräder arbetarekommunen.

Distriktsstyrelsen anser att detta är en rimlig ordning att den man företräder också är den som ersätter förlorad arbetsförtjänst. Därför gäller samma princip för regionala arrangemang där partidistriktet kallar olika företrädare för arbetarekommunerna. Partidistriktet står då för andra kostnader som exempelvis själva konferenskostnaderna.

Ny röstningsmetod med elektroniska medel

Precis som motionären skriver så användes elektronisk voteringsanläggning vid partikongressen 2021. Partidistriktet har också i olika utsträckning digitaliserat våra distriktskongresser, i synnerhet under och efter pandemin. Numera används Easyvote, som är ett digitalt röstverktyg för personval. Det är dock endast lämpligt att använda vid just personval som i regel genomförs som slutna omröstningar. Enligt partiets stadgar ska övriga omröstningar genomföras som öppna omröstningar.

Fördelen med att använda Easyvote är att det också är det verktyg som partistyrelsen har för avsikt att använda i ombudsvalen inför partikongresser. Bedömningen är att partidistriktet genom att göra verktyget känt i organisationen också kan bidra till att möjliggöra för ett högre valdeltagande i ombudsvalen inför partikongresserna.

Distriktsstyrelsen instämmer dock i att även öppna omröstningar bör kunna genomföras digitalt i en nära framtid. De digitala mötessystem som partidistriktet har tittat på hittills har dock visat sig vara för dyra än så länge. I samarbete med andra större partidistrikt kommer distriktsstyrelsen att undersöka möjligheterna för att fortsätta moderniseringen och digitaliseringen av våra kongresser. Detta bör dock ske i en takt som ger utrymme för att de medlemmar och ombud som känner sig osäkra kan få det stöd de behöver. I viss utsträckning kan partidistriktet bistå i detta, men arbetarekommunerna kommer också att behöva göra en stor del i detta arbete för att vi tillsammans ska kunna genomföra ett sådant utvecklingsarbete.

§18 Arbete

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr 5-6

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion nr 5 och 6

Distriktsstyrelsens utlåtande

Begränsa bemanningsföretagen (Motion nr 5)

Kärnan i EU:s bemanningsdirektiv och den svenska lag som införlivat direktivet, den s.k. uthyrningslagen, är en likabehandlingsprincip som innebär att en arbetstagare som hyrs ut av ett bemanningsföretag under den tid som uppdraget varar ska ha minst de grundläggande arbets- och anställningsvillkor som skulle ha gällt om arbetstagaren hade anställts direkt av kundföretaget för att utföra samma arbete. Bemanningsbranschen på arbetsmarknaden är ett komplement vid t.ex. vakanser och arbetstoppar. Den ska inte vara regel utan undantag.

Distriktsstyrelse menar att regionen är skyldig att ge vård efter behov. När det inte längre finns tillräckligt med anställd personal för att leverera vård efter behov blir det enda alternativet att betala bemanningsföretagens priser. Oavsett prisnivå. De ekonomiska resurser som skulle kunna användas till att utbilda, anställa, höja löner och förbättra arbetsmiljön för regionanställda har gått förlorade till bemanningsföretagen.

Att uppnå en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten och därigenom minska behovet av inhyrd personal bidrar såväl till trygga vårdkontakter med god kontinuitet och kvalitet, som god arbetsmiljö och kostnadseffektivitet. En bemanning med egna medarbetare har även betydelse för kontinuitet i personalgrupperna för att kunna bedriva ett framgångsrikt utvecklingsarbete. Regional samverkan kring oberoende av inhyrd personal är viktigt för att nå resultat.

Enligt överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2021 om god och nära vård fördelades 3 281 miljoner kronor under 2021 till regioner och kommuner för att genomföra insatser som syftar till att utveckla förutsättningarna på arbetsplatsen.

Det beroende av hyrpersonal, också till grundbemanningen, som vi i dag ser i alltför stora delar av hälso- och sjukvården är inte sunt. Det innebär, utöver kontinuitetsproblem för patienterna, också stora kostnadsökningar för landstingen. Detta är resurser som hade kunnat användas till andra angelägna insatser inom vården, såväl för förbättrade förutsättningar för personalen som för direkta insatser till patienterna.

Det är för distriktsstyrelsen en viktig fråga att stödja regionen i sitt arbete för att minska behovet av inhyrd personal inom hälso- och sjukvården.

Behovsprövning av arbetskraftsinvandring (Motion nr 6)

På svensk arbetsmarknad är arbetskraftsinvandring ett tillskott – inte ett sätt att utnyttja människor. Arbetskraftsinvandring ska bara tillåtas när det inte går att hitta rätt personer i Sverige. Jobb i yrken där det inte råder brist på arbetskraft ska gå till arbetslösa personer i Sverige.

Vi står upp för schyssta löner och trygga anställningar oavsett bransch, yrke eller vem det är som arbetar. Utmaningen de kommande åren är att fortsätta pressa tillbaka arbetslösheten, särskilt bland nyanlända, och då ska jobb i yrken, där det inte råder brist på arbetskraft i Sverige, inte gå till andra än de som lever och bor i Sverige.

Inom EU ska vi inte konkurrera med låga löner och dåliga arbetsvillkor – vi ska ha ordning och reda på arbetsmarknaden med lika lön och villkor för lika arbete. Den fria rörligheten får inte användas som en ursäkt för att dumpa villkor och löner. I Sverige ska svenska kollektivavtal gälla.

Erfarenheterna av snart 15 år med OECD:s mest liberala arbetskraftsinvandring visar tydligt att ett fungerande regelverk inte kan ersättas av bevakning och kontroll i efterhand, även om sådan naturligtvis också måste finnas och vara effektiv. Den socialdemokratiska regeringen lyckades genomföra ett antal förbättringar under föregående mandatperiod som förbättrat skyddet för arbetstagarna. Mer behöver dock göras.

Distriktsstyrelsen menar att, för att vi ska komma till rätta med utländska arbetstagare som utnyttjas på svensk arbetsmarknad av oseriösa arbetsgivare, så måste vi återinföra en arbetsmarknadsprövning för arbetskraftsinvandrare.

Det är hög tid att sätta stopp för det missbruk, bidragsfusk och utnyttjande som både drabbar enskilda och göder den grova brottsligheten. Det är hög tid för ordning och reda på svensk arbetsmarknad.

§19 Skatter/Ekonomi

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr 7-11

Distriktsstyrelsens förslag till beslut

att bifalla motion nr 8 och 9

att besvara motion nr 7, 10 och 11

Distriktsstyrelsens utlåtande

I ett internationellt perspektiv är Sverige fortfarande ett förhållandevis jämlikt land, men de senaste 40 åren har den ekonomiska ojämlikheten ökat i Sverige. Även om utvecklingen med växande ekonomiska klyftor inte är unik för Sverige, utmärker vi oss genom att takten för ökningen av den ekonomiska ojämlikheten är ovanligt hög. Att vända utvecklingen kräver grundläggande förändringar i den ekonomiska politiken.

Socialdemokraterna i Skåne har länge förespråkat en politik som kan vända utvecklingen i Sverige. Vi menar att det måste formuleras en politik som tar ansvar, inte bara för landets ekonomiska utveckling, utan för människors möjlighet till utveckling. Det handlar om att formulera en tydlig politik som kan fungera som katalysator för samhällsutvecklingen och som bygger på målet om full sysselsättning och en fördelningspolitik för ökad jämlikhet.

Att vända denna utveckling kräver en offensiv ekonomisk politik. Med fler i arbete ökar skatteintäkterna och samhällets utgifter för arbetslöshet, ohälsa och social utslagning minskar. Stora välfärdssatsningar skapar en hållbar utveckling och ett bättre samhälle. Målet för den ekonomiska politiken är full sysselsättning.

En politik för full sysselsättning har varit ett av de viktigaste instrumenten under efterkrigstiden för att åstadkomma ett mer jämlikt och jämställt samhälle. Denna politik har tillsammans med uppbyggnaden av den generella välfärdsstaten varit, och är alltjämt, en av grundpelarna i den svenska folkhemmodellen. Denna politik har också ett mycket starkt stöd i stora delar av befolkningen.

Finanspolitiken, skattepolitiken och penningpolitiken är alla delar i en kraftfull ekonomisk politik som måste hänga ihop och förstärka varandra. Finanspolitiken ska bidra till reformer som ökar tillväxt och stabilitet. Skattepolitiken ska finansiera en omfattande och generell välfärd, där alla bidrar efter förmåga.

Skatt efter förmåga

Den ekonomiska politiken för att uppnå full sysselsättning går hand i hand med en skattepolitik som finansiera vår gemensamma välfärd och viktiga samhällsinvesteringar. Det finns ett tydligt samband mellan hur mycket vi gemensamt betalar i skatt och vilken kvalitet vi kan ha i skolan, sjukvården, äldreomsorgen och rättsväsendet. När ekonomin växer år för år ökar skatteintäkterna och ett reformutrymme skapas. För att upprätthålla kvalitet i den offentliga verksamheten behöver en stor del av reformutrymmet också användas för det ändamålet.

Enkelt, enhetligt och neutralt skattesystem

Det finns en inbyggd problematik i att det finns olika skattenivåer för olika inkomstrelaterade ersättningar. Det leder till ett oöverskådligt skattesystem som i längden bidrar till att underminera förtroendet för skattesystemet i sin helhet. Att kapitalet är skattemässigt gynnat är en viktig orsak till ökande inkomstskillnader. Det är viktigt att sträva mot ett skattesystem där olika kapitalinkomstslag i möjligaste mån behandlas lika. Distriktsstyrelsens uppfattning är att skattenivåerna bör justeras så att de blir lika. Skattesystemet måste därför utgå från principerna enkelhet, enhetlighet och neutralitet.

Skatt ska betalas efter förmåga. Det motiverar också en viss progressivitet i skattesystemet. Beslutet att avveckla värnskatten 2019/2020, en förhöjd statlig skatt på 5 procent för årsinkomster över 703 000 kronor (2019), var en del i överenskommelsen med Centern och Liberalerna. Skatten berörde endast höginkomsttagare, omkring 380 000 personer eller 3,8 procent av befolkningen. Detta kan ställas i relation till att kostnaden för statskassan för dess avskaffande i form av minskade skatteintäkter årligen uppgick till omkring 6 miljarder kronor, motsvarande 10 procent av den statliga inkomstskatten. Skattens symboliska betydelse i att de som tjänar mest bidrar lite mer till vårt gemensamma samhällsbygge är en principiellt viktig fråga. Socialdemokraterna gick också till val på att införa beredskapsskatt, som ska betalas av dem som har störst bärkraft.

Arbete och kapital

Investeringsparkonto (ISK) har gjort köp av aktier och fonder alltför skattemässigt förmånligt. ISK innebär att kapitalvinster, kapitalförluster och utdelningar inte redovisas separat utan istället ska innehavaren av ISK ta upp en schablonberäknad inkomst som beräknas på ungefär samma sätt som för kapitalförsäkringar. Över 40 procent av de samlade tillgångarna inom ISK innehas av individer med 3,5 miljoner kronor eller mer placerade på sitt ISK. Det uppfyller inte syftet med ett enkelt sparande för vanligt folk när så höga individuella belopp undantas konventionell beskattning. Skatteförmånen bör därför begränsas för de riktigt stora tillgångarna.

De särskilda skattereglerna för fåmansföretagare, de så kallade 3:12-reglerna, har blivit ett instrument för inkomstomvandling från högre beskattade arbetsinkomster till lågbeskattade kapitalinkomster utan att ha gett upphov till fler fåmansbolag med faktisk verksamhet eller främjat sysselsättningen på ett samhällseffektivt sätt. Den socialdemokratiska regeringen tillsatte en utredning för att komma till rätta med orättvisa. Den nya borgerliga regeringen har ändrat direktiven till utredningen med syftet att snarare öka möjligheten till inkomstomvandling. Distriktsstyrelsen menar att kapitalinkomsten ska beskattas med den generella skattesatsen på 30 procent, som lägst. Därutöver behöver dagens regler för hur mycket utdelningar arbetande ägare får betala ut och spara skärpas.

Samtidigt som kapitalvinsterna ökat i Sverige är förmögenhetsskatten avskaffad. Sverige har också en i europeiska sammanhang låg bolagsskatt. Förmögenhetsskatten hade innan den avskaffades en progressiv fördelningspolitisk profil, vilket i övrigt saknas inom kapital(inkomst)beskattningens område. De grupper som har störst skattekraft relativt sett borde bidra mer till finansieringen av den gemensamma välfärden.

Privatiseringens konsekvenser

Sverige har sedan 1990-talet varit världsledande när det gäller marknadsieringen av välfärden med stora negativa konsekvenser. Vinstdrivande företag inom skattefinansierad verksamhet måste begränsas. Välfärden ska finansieras gemensamt och vara demokratiskt styrd. Vinst i välfärden

leder till att marknadskrafter får utrymme på områden där behoven ska styra hur resurserna fördelas och sätter en av grundprinciperna för välfärden - av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov - i gungning. För att skapa trygghet måste välfärd ges efter behov och omfatta alla.

Konsekvenserna av välfärdens marknadisering är väl kända:

- vinstdrivande företag använder skattemedel till vinst i stället för verksamhet,
- företag med verksamhet inom skola, vård och omsorg har en klart högre avkastning än andra företag,
- de flesta av de större aktörerna ägs av riskkapitalbolag, vilket skapar särskilda problem. Riskkapitalbolagen orsakar stora skattebortfall genom till exempel intemlån,
- sämre kostnadseffektiviteten på grund av ökad byråkrati,
- Inom sjukvården är många och billiga läkarbesök som möjligt framgångsreceptet. Vårdcentraler väljer i högre utsträckning att etablera sig i socioekonomiskt starka områden där vårdbehoven är lägre,
- lägre personaltäthet och lägre genomsnittsutbildning bland personalen,
- utbredda besparingsåtgärder påverkar arbetsvillkoren; - att omvandla heltider till deltid, fasta tjänster till visstids- och timanställningar, förlänga arbetstiden, sänka jourersättningen eller helt enkelt vägra teckna kollektivavtal,
- meddelarfrihet och meddelarskydd upphör.

Våra gemensamma skattemedel som är avsedda till gemensam välfärd ska gå till detta, inte till oskäliga vinster till de privata intressen som äger företag inom välfärdssektorn. Marknadsstyrningen måste bort.

Krediter och skuldsättning

En rad åtgärder har genomförts under senare år för att vända utvecklingen med överskuldsättning och hjälpa människor som befinner sig i en utsatt situation, bl.a. ränte- och kostnadstak för högkostnadskrediter, krav på att marknadsföringen av alla krediter ska vara måttfull, kreditköp får inte vara det första eller ett förvalt alternativ vid köp på nätet och sedan ett antal år har vi en ny skuldsaneringslag som gjort det lättare att ansöka om och få skuldsanering.

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att ge en särskild utredare ett uppdrag om att motverka riskfylld kreditgivning och överskuldsättning. Utredaren ska bl.a. granska marknaden för konsumentkrediter och vid behov föreslå åtgärder som motverkar att krediter erbjuds eller lämnas till konsumenter som de inte har ekonomiska förutsättningar att betala tillbaka. Utredaren ska också föreslå hur kreditgivare kan få en bättre helhetsbild av en konsuments skulder. I uppdraget ingår vidare att bedöma vilka åtgärder som skulle kunna vara lämpliga för att ge redan överskuldsatta konsumenter bättre förutsättningar att betala tillbaka sina skulder.

Distriktsstyrelsen menar att Kronofogdens uppdrag bör anpassas för att möta dagens konsumtionssamhälle och ser fram emot att utredningen presenterar skarpa förslag för hur vi bäst hanterar överskuldsättningar.

§20 Jämställdhet

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 12-14

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion nr 12

att besvara motion nr 13 och 14

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Tidsgräns vid bodelning

Motionären lyfter en viktig fråga, problemet med att en våldsutsatt person inte kan skapa en hållbar boendesituation då en förövare vägrar delta i en bodelning. Frågan om tidsgräns vid bodelning lyftes förra året i en socialdemokratisk riksdagsmotion. Det är viktigt att utveckla jämställdhetsarbetet och skyddet för kvinnor som utsätts för våld, där frågan om bodelning är en del som kan underlätta för kvinnan att få tillgång till ett tryggt och hållbart boende efter separation. Därför föreslår distriktsstyrelsen att förslaget om att införa en tidsgräns vid bodelning bifalls.

Inför kostnadsfria mensskydd

Motionären lyfter frågan om att införa kostnadsfria mensskydd på tågstationer och tåg i Region Skåne. Att införa detta inom ett begränsat område skulle kunna ses som ett första steg men det är svårt att motivera varför det är på just tåg och tågstationer som mensskydd ska erbjudas. Regionen har inte heller ägarskap över tågstationerna i Skåne. Det hade kanske varit mer motiverat att i så fall införa det inom alla offentliga vårdinrättningar. Men distriktsstyrelsen menar att det istället är bättre att på nationell nivå driva frågan om momsbefriat eller kostnadsfritt mensskydd. Då läggs också kostnaden för reformen på staten vilket är rimligt. Med anledning av detta väljer styrelsen att besvara motionen

Ett tredje juridiskt kön

När det gäller frågan om att införa könsneutrala personnummer är distriktsstyrelsen tveksam då könsspecifika personnummer möjliggör könsuppdelad statistik, vilket är centralt i jämställdhetsarbetet. Distriktsstyrelsen instämmer i att alla människor har rätt att få sin könsidentitet respekterad och erkänd. Dagens två juridiska kön osynliggör intersexpersoner, transperson och icke-binära. Men distriktsstyrelsen tycker också det är viktigt att frågan om att införa ett tredje juridiskt kön utreds innan det eventuellt införs. Det föreslår också den statliga utredningen ”Stärkt ställning och bättre levnadsvillkor för transpersoner”. Distriktsstyrelsen väljer därför att besvara motionen.

§21 Brott och straff

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 15-17

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motion nr 15, samt
attsats 2 i motion nr 16
attsats 1 i motion nr 17
- att besvara attsats 1 i motion nr 16, samt
attsats 2 i motion nr 17
- att avslå attsats 3 motion nr 17

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Brottsligheten utgör ett hot mot hela det demokratiska samhället. För att komma till rätta med kriminaliteten krävs många olika åtgärder, på många olika områden. Det handlar om brottsförebyggande och brottsbekämpande åtgärder såsom höjda straff, bättre skola och om fler poliser och socialsekreterare.

Vi socialdemokrater vet att det inte räcker med att bekämpa brotten, vi måste också bekämpa brottens orsaker. Därför var också ett av våra vallöften att för varje ny krona vi lägger på polisen ska också minst en krona gå till det förebyggande arbetet.

Det är när tron på framtiden går förlorad som gängen och våldet blir ett alternativ. Det mest effektiva sättet att hindra unga människor från att välja kriminalitet är att erbjuda något som är bättre: en bra utbildning, något meningsfullt att göra på fritiden, ett första jobb och möjlighet att flytta hemifrån. En framgångsrik brottsbekämpning förutsätter tidiga förebyggande insatser och hela samhällets engagemang.

Rättssamhället (Motion 15 och 17)

Rättssamhället ska alltid reagera kraftfullt mot brottslighet. Den som begår brott ska räkna med kännbara straff. Polisen ska ha tillräckliga resurser och verktyg för att klara upp brott. Vi har höjt ett 70-tal straff, bland annat för misshandel, narkotikabrott, grov kvinnofridskränkning och vapenbrott.

Vi har infört samtyckeslagen och höjt straffen för sexualbrott. De som döms ska delta i behandling i fängelset. Samhället kan aldrig stå passivt när människor får sätta livet till i kriminella uppgörelser eller när kvinnor misshandlas och dödas av en person som de har eller har haft en relation till.

Distriktsstyrelsen delar precis som motionären synen på att våldspornografin flyttar gränser för vad som också är tillåtet och accepterat i verkliga relationer. I dagsläget innehåller 88 procent av porrscenerna fysiskt våld och 49 procent innehåller verbalt våld. Ännu mer problematiskt är det sedan när vi ser att starten för pojkar att börja konsumera porr idag är 12 år. Vilket innebär att barn, oftast flera år innan sin sexuella debut får bilden av att sex handlar om att utsätta kvinnor för våld och förnedring. Forskning pekar nämligen på att återkommande konsumtion av porr hos unga män sedan påverkar mäns sexuella preferenser i framtida relationer.

Olaga våldsskildring är sedan 1989 ett brott som bland annat kriminaliserar spridandet av våldspornografi, samt i vissa fall även grovt våld mot människor eller djur. Problematiken som vi ser idag är att sedan införandet av olaga våldsskildring flyttade verksamheter från porrindustrin från Sverige till länder där det var tillåtet att producera och sprida sådant material.

Precis som med många andra brott ser vi socialdemokrater att även detta måste bekämpas på flera håll. Dels handlar det om att jobba förebyggande med pojkar och män för att ändra beteenden och sluta normalisera porrindustrin, men distriktsstyrelsen delar också bilden om att verka för krafttag så att lagen är relevant och efterlevs även i en globaliserad värld.

När det sedan gäller synen på häktning och häktningstider så har Sverige precis som motionären nämner under lång tid fått såväl internationell som nationell kritik för långa häktningstider och omfattande användning av restriktioner. Kritiken har särskilt avsett situationen för häktade barn och den isolering som restriktionerna ofta leder till.

Den internationella kritiken har kommit från Europarådets kommitté mot tortyr och omänsklig behandling och från FN:s kommittéer mot tortyr samt för barnets rättigheter. Och nationell kritik har framförts av bland andra Barnombudsmannen och Sveriges advokatsamfund.

Den socialdemokratiska regeringen hann dock införa ganska många förändringar för att göra tiden i häkte så uthärdlig som möjligt, det är inte minst viktigt för att människor ska klara av rättegången så att det blir ett rättvist och rättssäkert resultat. Exempel på åtgärder är reglerna som begränsar hur länge någon i normalfallet får vara häktad, rätt till vistelse med personal för den som är under 18 år och att det är domstolen och inte åklagaren som beslutar om restriktioner. Därav är det egentligen inte förändringar kring häktningstiden som just nu är det stora problemet utan istället måste fokus ligga på att Kriminalvården måste hålla hög takt i utbyggnaden så att häktena inte är överbelagda, vilket leder till att personalen inte hinner med det som redan är beslutat.

Dock delar distriktsstyrelsen bilden av att de långa häktningstiderna och restriktionerna är ett problem och en fråga som vi måste fortsätta driva för att bland annat säkerställa att det arbete vi påbörjade efterlevs och fortsätter utvecklas för att öka rättssäkerheten för häktade.

När det sedan gäller krav i processlagstiftningen kring snabba förundersökningar så finns det redan idag i ”processlagstiftningen”, eller rättare sagt i Brottsbalken 24 kap 18 §, som bland annat påpekar att tiden inte får bestämmas längre än vad som är oundgängligen nödvändigt samt att åklagaren i samband med begäran om förlängning måste redovisa en tidsplan för förundersökningen.

Om inte åtal väcks inom två veckor ska rätten, så länge den misstänkte är häktad och till dess åtal har väckts, med högst två veckors mellanrum hålla en ny förhandling i häktningsfrågan och därvid särskilt se till att utredningen bedrivs så skyndsamt som möjligt.

Dock är distriktsstyrelsen medvetna om att man ändå kan tycka att detta går för långsamt. Med detta beror sällan på reglerna utan på att förundersökningarna blir allt mer komplicerade och att det därför tar lång tid.

Tanken på initiativ för att öka den demokratiska insynen är i grunden god, men det är svårt att se hur detta skulle gå till rent praktiskt utan att förlänga processen. Dels handlar det om snabbheten, ska man kalla in fler personer (såsom lekmannadomare) kommer det att ta längre tid. Och dels handlar det om att det redan idag är svårt att få tag på tillräckligt många nämndemän, och om sådana (eller någon annan som representerar allmänheten) skulle vara med på varje häktningsförhandling blir det väldigt svårt att få systemet att flyta. I praktiken går häktningsförhandlingarna, när det rör sig om fortsatt häktning, väldigt snabbt. Dessutom stärks den demokratiska rätten och insynen till viss del av att det redan idag finns möjlighet att överklaga häktningsbeslut.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld

Varje dag utsätts flickor och kvinnor för trakasserier, våld och sexualbrott, inte sällan av en man som hon har eller har haft en relation med. Våldet orsakar stort lidande och livslånga konsekvenser. En del kvinnor och barn tvingas leva gömda för gärningsmannen. Det är oacceptabelt. Vårt Sverige kan bättre än så här.

För den socialdemokratiskt ledda regeringen har arbetet för att få slut på mäns våld mot kvinnor sedan länge varit en högt prioriterad fråga. Ett stort antal åtgärder har genomförts, såväl fler poliser och högre straff, som förebyggande åtgärder. Men i slutänden handlar det om att män måste ändra på sig och att, fysiskt och psykiskt, sluta misshandla kvinnor och barn.

Hedersrelaterat våld och förtryck innebär att människor, främst flickor och kvinnor men även pojkar, män och hbtqi-personer, begränsas i sina liv och utsätts för påtryckningar och våld. Det hedersrelaterade våldet och förtrycket måste upphöra.

Rättssamhället ska alltid reagera kraftfullt mot brottslighet. Den som begår ett brott ska räkna med kännbara straff. Polisen ska ha tillräckliga resurser och verktyg för att kunna klara upp brott. Vi höjde under våra år i regeringsställning ett 70-tal straff; bland annat för misshandel, sexualbrott och grov kvinnofridskränkning. De som döms ska delta i behandling i fängelset.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen tog också fram ett omfattande program för att stoppa mäns våld mot kvinnor. Ett arbete som vi måste fortsätta driva och sätta fokus på då risken är stor att den nya regeringen och SD annars kommer bortprioritera området.

Starkare skydd för barn mot föräldrar som har utövat våld (Motion 16)

Politiskt har det skett en bred förskjutning i synen på barn- och föräldrarätt, särskilt när det gäller barns roll i relation till myndigheter och socialtjänst. I dag står samtliga politiska partier bakom det riksdagsbeslut som innebär att barnkonventionen år 2020 blev till svensk lag.

Uppslutningen har också varit fullständig bakom införandet av ett nytt barnfridsbrott liksom den så kallade lex lilla hjärtat, som stärkt placerade barns rättigheter. Genom dessa lagändringar har viktiga steg tagits för att genomföra ett rättsligt paradigmskifte – barn är individer och ska av samhället behandlas som individer, inte som bihang till sina föräldrar.

Men mer måste göras.

I januari 2023 överlämnades också förslagen från den utredning som den tidigare socialdemokratiska regeringen tillsatte, om trygghet och kontinuitet för barn i utsatta situationer.

Utredningen har bland annat haft i uppdrag att se över bestämmelserna gällande umgänge för barn till föräldrar som har utövat våld. Det här är förslag som fått förnyad aktualitet i ljuset av det som hände Tintin. Utredningens förslag behöver ligga till grund för ett kommande lagstiftningsarbete för att förhindra att något liknande kan ske igen. Precis som vi införde en lex lilla hjärtat behöver vi med grund i dessa förslag införa en lex Tintin.

Distriktsstyrelsen delar bilden av att umgänge med en förälder inte får ske på bekostnad av ökad rädsla, otrygghet eller psykisk ohälsa hos barn. Dock har en utredning precis presenterats och förslagen i den kommer inom kort behandlas av socialutskottet och riksdagen. Vi socialdemokrater kommer fortsätta verka för att skydda barn samt värna, driva på och utveckla det arbete som påbörjades av den socialdemokratiska regeringen.

§22 Miljö/Klimat

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 18-24

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion nr 20, 22, 23 och 24

att besvara motion nr 18 och 21

att avslå motion nr 19

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Klimatpolitiken måste ses som en integrerad del av den framtida samhällsutvecklingen. Jordens medeltemperatur har ökat med ungefär en grad sedan 1850-1900. Den globala uppvärmningen leder till en rad konsekvenser som värmeböljor, torka, översvämningar, avsmältning av polarisarna och stigande havsnivåer.

Den nuvarande Sd styrda borgerliga regeringen försöker blunda för de utmaningar som vi gemensamt står inför.

I Parisavtalet enades världens länder om att den globala temperaturökningen ska hållas under 2 grader och vi ska jobba för att den ska stanna vid 1,5 grader. Enligt FN är världens länder inte i närheten av att klara av Parisavtalets mål. Även Sveriges koldioxidutsläpp minskar för långsamt, både de inhemska och de konsumtionsbaserade utsläppen som genereras utomlands.

Klimatpolitiken är inte bara en internationell och nationell fråga. Ansvaret ligger även på kommuner och regioner. Också individen har möjlighet att genom en mer hållbar konsumtion minska sin klimatpåverkan. Men det är viktigt att omställningen inte blir en klassfråga. Det ska vara lätt att göra rätt, men främst behövs det en systemförändring där det offentliga tar ett stort ansvar för att möjliggöra hållbar konsumtion och minskade utsläpp.

Energi

Motion 22-24 Elproduktionen i Sverige har ökat stadigt sedan 2019 och idag producerar vi mer el än vi förbrukar. Men redan under detta årtionde kommer mer att behövas.

För att nå de klimatpolitiska målen och få en ökad tillgång till förnybar energi till rimliga priser behöver vi mer energi. Det är nu näringslivet fattar beslut om var de ska lägga sina nya stora investeringar i grön omställning. De investeringarna hamnar där deras energibehov kan tillgodoses.. Det snabbaste sättet att på kort sikt få fram mer energi är genom vindkraft. Den förra regeringen gav Energimyndigheten i uppdrag att förkorta tillståndsprocessen och flera pilotprojekt med parallella åtgärder pågår. Men med Tidöavtalet har vindkraften fått sämre förutsättningar och riskerar att tappa fart i ett läge där den behövs mer än någonsin. Vi riskerar att förlora tusentals jobb om inte utbyggnaden fortsätter och investerare ser att det är en högre risk nu att satsa på vindkraft. Vi har inte tid att vänta, utbyggnaden bör ske här och nu. Dock måste utbyggnaden hela tiden ske med hänsyn till människor, djur och natur.

Den förra regeringen ville ställa krav på att installera solceller på offentliga och kommersiella byggnader, dock hann detta inte realiseras. I dag är det bara privatpersoner som kan göra skatteavdrag för solceller men för att motivera företag och föreningar att installera solceller så behövs det ett stödsystem även för dem. Detta skulle ge oss mer el och samtidigt skapa fler arbetstillfällen.

Skog

Motion 18 Skogen är en viktig del av den biologiska mångfalden och en förutsättning för att många organismer och växter ska kunna leva. Skogen skapar också möjlighet för hälsa och rekreation och friluftsliv. Det är viktiga aspekter men Skogen är också en stor näring i Sverige. Skogsfrågorna tas också upp i Klimatsrättsutredningen från 2022 som också komplicerar frågan ytterligare där de olika aspekterna av nyttjande av skogs ställs mot flera andra klimatåtgärder och samhällsavgörande som transportinfrastruktur eller utbyggnad av elnät. Frågan måste därför ses i många perspektiv så att man både värnar skogsnäringen tar hänsyn till den biologiska mångfalden och ger möjlighet till utveckling av olika samhällsfunktioner.

Stranderosion

Motion 19-20 Den skånska kusten och våra många vattendrag har stora värden men också risker. Vi har under lång tid sett hur stranderosionen påverkar de skånska kusterna. Kommunerna ska ta hänsyn till detta när man planerar att bebygga ny mark. Men förändringarna påverkar också befintlig bebyggelse längs våra hav och vattendrag. För att minska kommande problem behöver arbetet samordnas så att kommunerna och länsstyrelsen tillsammans arbeta med frågan strategiskt. För att underlätta samordningen framåt s

Trålfiske

Motion 21 Den förra regeringen tillsatte en särskild utredare 2022 kring Åtgärder på fiskeområdet för att skydda Natura 2000-områden i havet i syfte att reglera fisket för att stärka skyddet för marina skyddade områden. Utredningen ska bland annat visa på vilka möjligheter det finns att begränsa trålfisket.

Lagstiftning och internationella överenskommelser styr idag fisket och Eu har gemensamt kommit överens om att flytta ut trålgränserna från 4 nautiska mil till 12 nautiska mil för att kunna begränsa trålningen.

§23 Näringsliv/Regional utveckling

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 25-30

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motion nr 25, 26, 27 och 28
- att besvara motion nr 29
- att avslå motion nr 30

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Den svenska elmarknaden avreglerades 1996. Sedan dess har priserna satts genom elhandel på börserna och konsumenterna kan välja elhandelsbolag. Däremot kan man som konsument inte fritt välja elnätsföretag. Elnätet består av transmissionsnät och distributionsnät. Svenska kraftnät är nätägare för Sveriges transmissionsnät medan distributionsnätet består av regionnät och lokalnät. Regionnäten ägs till största del av tre bolag: Eon, Vattenfall och Ellevio. De lokala näten ägs av kommuner eller privat. Du kan enbart vara kund hos det elnätsföretag som är leverantör i det område och på den adress du har din bostad/lokal.

När det gäller statligt ägd distribution/avreglering av våra elnät menar distriktsstyrelsen att en statligt ägd distribution till viss del redan är på plats genom att Svenska kraftnät är nätägare för transmissionsnätet. Däremot behöver regionnätet reformeras till statligt ägande. Och lokalnätet bör vara kommunalt ägda. En utredning om hur detta ansvar kan överföras till kommunerna bör tillsätta.

Motionärerna lyfter att beroendet av den europeiska elmarknaden bör minska, detta instämmer distriktsstyrelsen i. De höga elpriserna beror inte på för lite svensk elproduktion utan på att elen handlas på börserna och priserna i Europa bestämmer de svenska priserna. Prissättningen korrelerar alltså inte med vad det faktiskt kostar att producera el på den svenska marknaden. 2021 producerades 166 TWh i Sverige, medan 140 TWh användes i Sverige. Elexporten uppgick därmed netto till 26 TWh. Sverige är dessutom i det närmaste självförsörjande under alla tidpunkter. En normal vinter är Sverige, enligt Svenska kraftnät, beroende av import endast under 36 timmar.

Distriktsstyrelsen är av uppfattningen att elsystemet är ett nationellt intresse och bör byggas robust utifrån Sveriges behov och förutsättningar. Sverige bör bygga en modell, i vilken vi är oberoende av den europeiska elmarknaden och där överskottsel förvisso kan exporteras, men först efter att de inhemska elbehoven är mötta till rimliga priser.

Vidare instämmer distriktsstyrelsen i att energimyndigheten behöver ta ett tydligt ansvar för att energiförsörjningen i Sverige fungerar.

En energiförsörjning för vanligt folk

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens förslag att införa ett elprisområde i hela Sverige, det är också en fråga som distriktet har tagit ställning för, dels genom debattartiklar och dels genom skrivningar i Skåneprogrammet. Sverige är indelat i fyra elområden där elpriset styrs av tillgång och efterfrågan samt elnätets överföringskapacitet. Skåne tillhör elområde 4, där det används mer el än det produceras. Det innebär att Skåne är beroende av elöverföring från andra delar av

Sverige vilket gör priserna på el högre. Syftet med elområdesindelningen var att främja elproduktion i områden som hade för lite produktion i relation till efterfrågan, detta har dock inte lyckats och områdena bör avskaffas.

Motionären föreslår också att Socialdemokraterna i Skåne ska verka för en elnätsutbyggnad som minskar priserna på el, detta instämmer distriktsstyrelsen i. Dagens elnät behöver byggas ut för att öka överföringskapaciteten.

Sverige behöver också bygga ut energiproduktionen, det finns stora outnyttjade möjligheter till utbyggd vindkraft både till land och till havs. Bara i Skåne finns ett flertal projektörer som vill anlägga vindkraft till havs med en beräknad årlig energiproduktion om 27 TWh. Detta kan jämföras med att all kärnkraft i Sverige producerar 51 TWh per år. Men dagens tillståndsprocesser för havsbaserad vindkraft sätter käppar i hjulet och gör processen för etablering allt för lång. Detta behöver förenklas. Även andra förnyelsebara energikällor som till exempel sol har stor potential för utbyggnad.

Modernisera ellagen

Motionären beskriver hur ellagen behöver reformeras så att tiden för elanslutning kortas. Distriktsstyrelsen instämmer i detta, långa väntetider för elanslutning bidrar till minskad tillväxt och samhällsutveckling.

Statlig samordning kring VA-frågor avslag

Motionären lyfter frågan om att införa en statlig samordning för att hantera kommunala VA-frågor. Att ytterligare en myndighet skulle bidra positivt i arbetet med VA-hanteringen har distriktsstyrelsen svårt att se, utan värnar istället det kommunala ansvaret för frågan om VA.

§24 Trafik/Kommunikation

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 31-45

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motion nr 31, 33, 36, 37, 38 och 39
- att besvara motion nr 32, 34, 35, 40, 41, 42 och 45
- att avslå motion nr 43 och 44

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Kollektivtrafik

Vi socialdemokrater vill att kollektivtrafiken ska vara attraktiv och detta kräver kvalitet, ett bra och flexibelt reseutbud samt rimliga biljettpreiser. En attraktiv och väl fungerande kollektivtrafik är nödvändig för den regionala utvecklingen, för att vidga arbetsmarknaden, för att minska belastningen på miljö och klimat, för en förbättrad hälsa och för en ökad jämlikhet.

Kollektivtrafiken måste fortsätta att utvecklas för att möta den efterfrågan och de resandebehov som kommer att finnas i framtiden, såväl i tätorter som på landsbygden. Resenärer har olika förutsättningar och behov och det är viktigt att vi anstränger oss för att möta de dessa. Distriktsstyrelsen delar bilden att det ska vara enkelt att åka kollektivt, var man än bor, och Socialdemokraterna arbetar långsiktigt med detta på olika sätt. Opinionsarbetet är en betydande faktor i både det kort- och långsiktiga arbetet för en förbättrad kollektivtrafik. Distriktsstyrelsen delar motionärernas bild av att det är viktigt att föra fram att satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik skapar jobb, bidrar till välfärden och till ökad hållbarhet och att opinionsarbetet sker i dialog och samråd med berörda kommuner.

Trygghetsfrågan är en av de viktigaste frågorna för Skånetrafikens resenärer.

Socialdemokraterna arbetar för att både resenärer och personal ska känna sig trygga i den skånska kollektivtrafiken. För att resenärerna ska känna sig trygga är det viktigt med hög personlig service från personalen i kollektivtrafiken. Även tryggheten på hållplatser, stationer och vägen till och från dessa ska vara hög. Här är kollektivtrafiknämndens samverkan med de skånska kommunerna viktigt. Projektet flexibla nattstopp inleddes i november 2019 med syftet att bidra till ökad trygghet i kollektivtrafiken. Sedan inledningen 2019 har projektet utökats till fler linjer. Trots utökningen används möjligheten i väldigt begränsad omfattning. Projektet utvärderas löpande och i detta arbete utesluts inte en utvidgning av projektet till fler linjer.

Biljettpriser och rabatter

Socialdemokraterna arbetar långsiktigt på olika sätt för att göra det mer attraktivt att resa. I detta arbete inkluderas en översyn av prissättning och rabatter. Distriktsstyrelsen delar motionernas intention kring ökad jämlikhet, vikten av att öka rörligheten och möjligheten till sociala aktiviteter. Vi ser att det finns fördelar med att utvidga de befintliga, kommunala, seniorbiljetterna samt att undersöka möjligheterna till utvidgning av de befintliga rabatterade biljetterna som finns idag. Socialdemokraterna arbetar också för att den kraftiga prisjusteringen, som trädde i kraft 1 februari, revideras till rimliga nivåer.

Skånetrafiken erbjuder flera olika biljettalternativ och rabatt finns för grupperna barn & ungdomar samt studenter. Skånetrafiken har också tillsammansrabatt på 25 % som kan nyttjas när två eller fler personer reser och köper gemensam biljett. Därtill finns sommarbiljetten som är en kraftigt rabatterad biljett som gäller i cirka två månader mellan juni och augusti. Idag erbjuder flera skånska kommuner personer från en viss ålder att resa fritt. Åldern det gäller ifrån ser olika ut i olika kommuner. En del börjar vid 67 år, vissa vid 70 år och andra från 75 år.

Distriktskongressen beslutade 2022 att gå vidare med en enhetlig seniorbiljett i Skåne och detta är ett pågående arbete. För många barn, ungdomar och hushåll kan utgifterna för buss- och tågbiljetter bli väldigt höga under loven, vilket riskerar att bidra till ökad segregation.

Distriktsstyrelsen delar motionärernas syn på vikten av att barn och ungdomar kan resa kollektivt för att träffa vänner och delta i aktiviteter på loven. Vi delar också syftet med att den befintliga skolbiljetten även ska gälla på helgerna, för att öka jämlikheten och för att barn och ungdomar ska kunna träffa sina kompisar på helgen. Den skånska distriktskongressen ger dock inte uppdrag till de skånska kommunerna. Idag finns möjlighet för kommuner att köpa till lösningar för barn och ungdomar som möjliggör resande även på helgen och det är upp till våra företrädare i kommunerna att hantera den frågan på det sätt de önskar.

Distriktsstyrelsen delar motionärens intention att det av flera skäl är viktigt att vi reser mer kollektivt. Flera aspekter avgör om man väljer att resa med kollektivtrafiken. Det handlar bland annat om att fordonen ska vara hela och rena, att det finns tillräckligt många turer och hållplatser

så att det är möjligt att resa till jobb, studier, läkarbesök eller fritidsaktiviteter. Priset är också en faktor när man gör sitt val. Med en avgiftsfri kollektivtrafik i Skåne, året runt, för alla ålderskategorier skulle det däremot bli ännu svårare att genomföra nödvändiga investeringar för utökning i trafiken eller för att bibehålla den som finns. En nolltaxa i Skåne skulle innebära ett begränsat basutbud vilket landsbygdsorterna skulle förlora ännu mer på. Därtill har studier visat att nolltaxa inte är en garant för att bilister börjar åka kollektivt i någon större utsträckning, utan att det snarare är cyklister och fotgängare som färdas kortare sträckor. Därmed motverkas delar av miljövinster samt de folkhälsovinster som kommer av att människor går och cyklar. Skånetrafiken har också i en egen undersökning, som gjordes för några år sedan, visat att ökad turtäthet är ett bättre sätt att öka resandet på. Därför fokuserar vi på att Skånetrafiken ska erbjuda en tillgänglig kollektivtrafik, med ökad turtäthet och med rimliga priser så att det blir fördelaktigt för många.

Serviceresor

Som det ser ut idag ingår inte sjukresa mellan folkbokföringsadress och kommunala korttids- eller växelvårdsboenden i Skånetrafikens uppdrag. Det pågår just nu en översyn av hela uppdraget för att fastställa gränserna när det gäller sjuktransporter. Oaktat den pågående översynen anser distriktsstyrelsen att det ska vara möjligt att, vid särskilda fall, kunna boka sjukresa till kommunal korttids- och växelvård.

Distriktsstyrelsen anser att tryggheten inom Skånetrafikens serviceresor behöver bli bättre. Serviceresorna är en viktig del av Skånetrafikens uppdrag och ska präglas av trygghet, värdighet och hög kvalitet. Sedan beställningsmottagningen togs över i egen regi 2019 har servicen och bemötandet förbättrats men det finns fortfarande utrymme för ytterligare förbättring. Skånetrafiken utförde cirka 1,4 miljoner serviceresor år 2022. Varje månad mäter Skånetrafiken kvalitén på resorna genom en kontroll- och uppföljningsenhet, bland annat nöjdhet senaste resan (90 % i genomsnitt under 2022), punktlighet (93 % i genomsnitt under 2022) och trygghet (78 % i genomsnitt under 2022). Just nu har Skånetrafiken initierat en fördjupad analys kring trygghet och vad som driver tryggheten vid en serviceresor. Det är beklagligt och oacceptabelt att de, i regelverket, trygghetsskapande punkterna inte efterlevs alla gånger. För att förarna ska kunna ge resenärerna en trygg resa genomgår de en certifieringsutbildning, i samarbete med bransch- och intresseorganisationen Svensk kollektivtrafik, innan de får lov att köra serviceresor. Säkerheten vid transporter är en av huvudpunkterna i utbildningen.

Distriktsstyrelsen delar motionärens intention, det vill säga att tryggheten inom serviceresor behöver utvärderas och bli bättre. Att använda sig av mystery riders inom de skånska serviceresorna riskerar dock att bli ineffektivt i förhållande till resurser och utfall. Det är viktigt de löpande resandenkäterna utvecklas och följs upp. Det är också viktigt att rapportera eventuella brister och oegentligheter inom serviceresor till Skånetrafiken. Det är viktiga underlag till de löpande revisioner som genomförs av trafikföretagen som kör på uppdrag av Skånetrafiken. Om brister uppdragas kan vitesföreläggande bli aktuellt och i förlängningen kan avtalen sägas upp om inte felen rättas till eller är så allvarliga att det finns skäl att omedelbart säga upp avtalet.

Yrkestrafik och trafiksäkerhet

För socialdemokratin är det en viktig fråga att yrkestrafikbranschen ska ha en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor. Taxibranschen är en utsatt bransch och motionären lyfter angelägna problem inom just taxibranschen. Motionären lyfter också fram ett viktigt förslag för att förbättra arbetsvillkoren för taxichaufförer, nämligen att taxibilar utrustas med digital färdskrivare precis

som lastbilar och bussar. Distriktsstyrelsen välkomnar initiativ som kan innebära att just taxibranschen får bättre arbetsvillkor.

Distriktsstyrelsen anser att det är en viktig fråga att blåljusfordon kan ta sig fram i trafiken. Det skånska socialdemokratiska partidistriktet saknar emellertid möjligheter att utreda vilken typ av lösningar som kan skapa bättre möjligheter för blåljusfordon att ta sig fram i trafiken. Distriktsstyrelsen kan därför inte ställa sig bakom ett sådant förslag.

§25 Sjukvård

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 46-63

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motion nr 47, 48, 49, 52, 54, 57, 58, 59, 60 och 61, samt
attsats 3 i motion nr 51
attsats 1 och 3 i motion nr 53
- att besvara motion nr 46, 50, 56, 62 och 63, samt
attsats 1, 2, 4, 5 och 6 i motion nr 51
attsats 2 i motion nr 53
- att avslå motion nr 55

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Allmänt (48)

Den skånska sjukvården står inför stora utmaningar. Den förra mandatperioden innebar hårda påfrestningar med såväl covid-19-pandemin som de borgerliga nedskärningarna. Det ledde till att vårdköerna växte sig längre än de varit så länge vi mätt dem på ett strukturerat sätt och att arbetsmiljön för vårdpersonalen försämrades ytterligare, vilket i sin tur ledde till allt större problem med personalförsörjningen och därmed allt sämre förutsättningar att korta vårdköerna. Inget tyder på att det nya högerstyret kommer föra en politik som klarar av att bryta den negativa utvecklingen, och då blir det än viktigare med en skarp och konstruktiv socialdemokratisk oppositionspolitik. Socialdemokraterna i Region Skåne kommer att fortsätta arbeta för att utveckla politiken, vässa våra budskap och hålla högerstyret ansvariga för problemen som deras politik leder till.

Kompetensförsörjningen i vården är en nationell jätteutmaning (46)

Svensk sjukvård står inför en enorm kompetensbrist. Varje sten kommer att behöva vändas och alla offentliga resurser mobiliseras om vi ska ha en chans att vända utvecklingen och säkra personalförsörjningen framöver. I ett sådant läge menar distriktsstyrelsen att Socialdemokraternas politik på området bör vara inriktad på att göra vad vi kan för att lösa de mest grundläggande problemen först. Utbud och dimensioneringen av såväl gymnasial som högre utbildning mot viktiga välfärdsyrken är ett viktigt verktyg i det arbetet. Med tanke på den akuta brist som råder på allt från specialistsjuksköterskor och allmänläkare till psykiatriker och psykologer är det här fokus bör ligga, även i utbildningspolitiken.

Kompetensförsörjning (47)

Kompetensförsörjningen i sjukvården är avgörande för att upprätthålla tillgängligheten i vården och förmågan att ge jämlik tillgång till nya och bättre behandlingar. Det kommer att behöva utbildas fler sjuksköterskor, läkare, undersköterskor med flera, för att klara av att möta behoven, särskilt i takt med att befolkningen blir äldre. Men även till följd av att fler går att rädda med hjälp av mer avancerade behandlingar som kan ges längre upp i åldrarna. Den ansträngda situationen på golvet gör det ofta svårt att ta emot studenter i utbildning. Utan fler platser för verksamhetsförlagd utbildning, VFU, med praktik och handledning kommer det vara svårt att utöka antalet platser på vårdutbildningarna. Socialdemokraterna i Region Skåne har återkommande lyft behovet av fler VFU-platser för att klara av ett ökande antal studenter. Ett konkret förslag har varit att ge medarbetare som är på väg att gå, eller precis har gått i pension möjlighet att gå ner i arbetstid med bibehållen lön mot att de tar ett stort handledningsansvar. Det är en av flera insatser som kommer att behöva göras då det är avgörande för välfärdens framtid att fler kan utbilda sig inom vårdens yrken.

Primärvård (49, 55, 61)

Primärvården är den del av hälso- och sjukvården som har bäst förutsättningar att arbeta med patienterna långsiktigt och förebyggande. Därför ska den som regel vara patientens första kontakt med sjukvården, och ha en ledande roll i samverkan med specialistvården på och utanför sjukhusen, samt den kommunala vården och omsorgen. Ett långsikt hållbart sjukvårdssystem kommer att kräva att mer vård utförs på primärvårdsnivå, där vårdcentralerna i synnerhet tar ett större ansvar för kroniskt sjuka.

En viktig del av Region Skånes arbete med förebyggande hälsovård på primärvårdsnivå är de riktade hälsosamtal som vårdcentralerna arbetar med, där fler åldersgrupper gradvis fasas in. I nuläget är riktade hälsosamtal, som även innefattar en hälsoundersökning, breddinförda för 40- och 50-åringar, det pågår en pilotfas för 70-åringar och planen är att därefter införa dem för 60-åringar och nyblivna föräldrar. Metoden är evidensbaserad och arbetet utvärderas kontinuerligt av kunskapsstyrningsorganisationen och Centrum för primärvårdsforskning. Utifrån rådande kunskapsläge finns det dock inte stöd för att årliga hälsoundersökningar skulle vara medicinskt motiverade, utan skulle tvärtom ta en stor del av vårdcentralernas resurser i anspråk och leda till allvarliga undanträngningseffekter inom den övriga verksamheten.

Tillgänglighet är inte bara en fråga om att få vård i tid, utan också att det ska finnas en god tillgång till vård oavsett var i Skåne man bor. Socialdemokraterna har därför drivit att nya primärvårdsenheter ska öppnas på olika platser där det behövs. Vi har under de senaste åren också fått bifall för tre av dessa förslag, nämligen att Primärvården Skåne ska öppna en vårdcentralfilial i Norrestad, Landskrona, en distriktssköterskemottagning i Arkelstorp och en vårdcentral i Simrishamn. Inga av dessa beslut har dock verkställts än, så vi kommer att behöva bevaka dessa frågor och sätta press på högerstyret för att de ska bli verklighet.

Region Skånes mobila ungdomsmottagning inrättades 2014 i form av en lastbil som bemannades med barnmorska, kurator och sjuksköterska och har funnits på plats en dag i veckan i tre skånska kommuner, Svedala, Skurup och Sjöbo, samt periodvis i Höganäs. Syftet var att öka tillgängligheten i de delar av Skåne som inte har en fast ungdomsmottagning och därmed bidra till en mer jämlik hälsa. Verksamheten har varit framgångsrik och väldigt uppskattad i de berörda kommunerna, men av smittskyddsskäl har det varit nödvändigt att pausa den under pandemin och lastbilen har sedan dess används som en mobil vaccinationsmottagning.

Socialdemokraterna lyfte frågan om den mobila ungdomsmottagningens framtid i ett initiativärende till primärvårdsnämnden 2022-03-02, och därefter i psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden 2023-01-24, sedan ansvaret för ungdomsmottagningarna övergick till denna nämnd vid årsskiftet. Under pandemin har den digitala ungdomsmottagningen UM Online fått stort genomslag hos de skånska ungdomarna, vilket delvis ändrat förutsättningarna för den mobila verksamheten. Samtidigt vet vi att digitala besök aldrig kan ersätta fysiska fullt ut och det är därför troligt att det fortfarande finns ett behov av mobila lösningar, men detta behov ser inte nödvändigtvis ut på samma sätt som det gjorde innan pandemin. Därför föreslår vi att det ska utredas. Det kan till exempel finnas behov av att bredda verksamheten till fler kommuner eller ha andra intervall mellan besöken. Det är heller inte säkert att det är mest ändamålsenligt att fortsätta använda samma lastbil som tidigare, utan det kan finnas fördelar med mindre fordon som erbjuder större flexibilitet. Det är också angeläget att undersöka vilka samverkansfördelar som kan uppnås genom att koppla ihop den mobila och digitala mottagningen. Initiativärendet håller för närvarande på att beredas av Förvaltning Psykiatri, habilitering och hjälpmedel.

Ambulans (50)

Den skånska ambulanssjukvården behöver stärkas och bli mer jämlik. I nuläget klarar inget av de fyra ambulansdistrikten målet att 90 procent av prio 1-larmen ska ha en väntetid på under 20 minuter och sämst måluppfyllelse har det mellersta och östra distriktet. Även på kommunnivå är det stora skillnader, där måluppfyllelsen är särskilt dålig framför allt i Örkelljunga, Båstad, Höör och Svalöv. För att göra ambulanssjukvården bättre, mer sammanhållen och mer jämlik driver Socialdemokraterna framför allt att mer resurser ska tillskjutas och att de två distrikt, mellersta och östra, som idag drivs privat ska återgå i offentlig regi. Det är en förutsättning för att kontinuerligt kunna styra verksamheten i dessa delar av Skåne politiskt. Som ett led i utvecklingen av den skånska ambulanssjukvården kan det även komma att behövas en översyn av var ambulansstationerna finns placerade geografiskt, men om sådana beslut ska leda till en mer jämlik vård måste de fattas utifrån ett skånskt helhetsperspektiv och med fokus på att förbättra tillgängligheten där behoven är som störst.

Psykisk ohälsa (51-54)

De senaste decennierna har antalet människor som söker hjälp för besvär relaterade till psykisk ohälsa ökat dramatiskt, och särskilt oroväckande är ökningen bland barn och unga. Det är angeläget att hälso- och sjukvården klarar av att möta denna utmaning och psykisk hälsa har därför varit ett prioriterat område för Socialdemokraterna på alla politiska nivåer. Regeringen och SKR har slutit ett flertal överenskommelser om satsningar inom området, och SKR driver sedan 2019 också ”Kraftsamling för psykisk hälsa”, som fungerar som en samlade arena för ett långsiktigt och tvärsektorielt utvecklingsarbete för en bättre psykisk hälsa. I Region Skåne har Socialdemokraterna lyft fram psykisk ohälsa som ett prioriterat område i en lång rad regionfullmäktigebudgetar, som också avsatt betydande resurser för att stärka både den specialiserade psykiatrin och verksamheter på primärvårdsnivå som arbetar för att främja psykisk hälsa, i synnerhet hos barn och unga.

Behoven inom barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) är väl kända och handlar framför allt om resurser för att anställa fler och förbättra arbetsmiljön för de som redan arbetar där, så att de får förutsättningar att möta det ständigt ökande inflödet av patienter. Socialdemokraterna i Region Skåne har kritiserat högerpartiernas underfinansiering av BUP och lagt egna förslag om betydande resurstillskott under flera års tid. Denna aktiva oppositionspolitik kommer att behöva fortsätta. Minst lika viktigt är det tidiga och förebyggande arbetet, som kan förhindra att barn och unga alls behöver söka sig till specialisterpsykiatrin, och här har kommunerna också en viktig roll

att spela, framför allt som huvudman för skola, elevhälsa och socialtjänst, men också genom stödet till föreningslivet. Socialdemokraterna i Skåne ska fortsätta arbeta för att stärka samverkan mellan kommun och region, även om distriktsårskongressen inte har mandat att fatta beslut om den kommunala verksamheten i sig.

Inom vuxenpsykiatri är de reducerade öppettiderna på psykakuten i Kristianstad en viktig och aktuell politisk stridsfråga. Psykakuten håller sedan slutet av juni 2022 stängt under kvällar och nätter till följd av bemanningsproblem. Socialdemokraterna i Region Skåne lämnade redan när dessa planer blev kända in ett initiativärende om att ta fram en handlingsplan för en långsiktigt hållbar personalförsörjning, så att samtliga fyra vuxenpsykiatriska akutmottagningar (Malmö, Lund, Helsingborg & Kristianstad) ska kunna hålla öppet dygnet runt alla årets dagar. I november bifölls initiativärendet och Socialdemokraterna kommer att fortsätta driva frågan om återställda öppettider i Kristianstad framöver. Att öppna en ny psykiatrisk akutmottagning i Ystad, som en motion föreslår, är dock inte realistiskt under rådande omständigheter.

Varmvattenbassänger (56)

Varmvattenbassänger är en viktig resurs inom rehabiliteringsverksamheten, inte minst för reumatiker. För närvarande finns varmvattenbassänger på sjukhusen i Malmö, Lund, Trelleborg, Hässleholm och Kristianstad, samt på Orupsjukhuset. Det finns också vårdcentraler med tillgång till varmvattenbassänger. De nya sjukhusbyggen som planeras i Helsingborg respektive Lund är för närvarande i ett för tidigt skede för att så detaljerat innehåll som varmvattenbassänger ska diskuteras än. Socialdemokraterna kommer att fortsätta arbeta för att säkerställa att tillgången till varmvattenbassänger ska motsvara de behov som finns hos patienterna, men detta arbete måste utgå från hälso- och sjukvårdens behovsanalyser.

Tandvård (57-59)

Socialdemokraterna i Skåne har under lång tid drivit att tänderna bör ses som en del av kroppen och att tandvården därmed ska ingå i den allmänna sjukförsäkringen/vårdens högkostnadsskydd. Och inte utan framgång: Partikongressen 2017 beslutade att steg ska tas under mandatperioden 2018-22 för en mer jämlik tandvård där tandhälsan inte är en klassfråga. Socialdemokraterna i Skåne fortsätter driva på för att göra detta mål till verklighet. I Region Skåne har Socialdemokraterna också protesterat mot de orimliga prishöjningar inom Folktandvården som det borgerliga styret drivit igenom, samt vid ett flertal tillfällen lagt konstruktiva förslag om att sänka tandvårdstaxorna.

För tandvård finns också ett högkostnadsskydd som dock inte är lika generöst som den övriga sjukvårdens. Distriktsstyrelsen anser att tänderna är en del av kroppen och borde ingå i den allmänna sjukförsäkringen/vårdens högkostnadsskydd. En möjlighet är att genomföra en sådan reform stegvis och det finns flera olika sätt som det skulle kunna göras på. Till exempel presenterades nyligen en utredning som innehåller förslag som skulle innebära steg i rätt riktning. Distriktsstyrelsen anser dock att distriktskongressen bör undvika att låsa sig vid något särskilt sätt att genomföra reformen. Målet är tydligt: En jämlik tandvård på samma villkor som övrig sjukvård. Socialdemokraterna i Skåne ska fortsätta vara drivande för att alla möjliga steg på vägen mot det målet ska tas.

Apotek (60)

När apoteken i Sverige förstatligades 1970 var ett tungt skäl att det ansågs oetiskt att göra vinster på att distribuera medicin. Det sågs som en medborgerlig rättighet att vid sjukdom få tillgång till medicin, och utbud och tillgång skulle inte styras av vinstkrav. Ett av avregleringsförespråkarnas huvudargument för att avveckla monopolet var att det skulle öka tillgängligheten. Det har

besannats i bemärkelsen att det nu finns flera apotek i Sverige än under det statliga apoteksmonopolet, men det gäller framförallt i tätorter. Antalet apotek i glesbygd var oförändrat mellan år 2009 och 2018, och har under senaste åren minskat något. Avregleringen av apoteksmonopolet 2009 har också skapat brister när det gäller förutsägbarhet i tillgången till nödvändiga mediciner. Privata apotek kommer med nödvändighet alltid att prioritera största möjliga vinst, när de väger tillgången mot kostnader för lagerhållning och leveranser. Detta skapar osäkerhet kring huruvida nödvändiga mediciner på sikt kommer att finnas tillgängliga överallt om det inte längre är lönsamt att ta in dem. Samhällsägda apotek skulle öka möjligheterna till en stabil och jämlik tillgång till medicin för de som behöver den.

Teckenspråks- och dövblindtolkning (62-63)

Tillgång till teckenspråks- och dövblindtolkning är av avgörande betydelse för att döva och dövblinda ska kunna delta i samhällslivet på lika villkor. Tillgängligheten vid Region Skånes tolkcentral har dessvärre försämrats de senaste åren och ligger för närvarande runt 90 procent. Det bör noteras att detta fortfarande är en betydligt högre tillgänglighet än inom sjukvården i stort och att de uppdrag som man tvingas tacka nej till nästan uteslutande är de lägst prioriterade, men varje tolkuppdrag som inte kan utföras innebär en inskränkning av friheten för den berörda brukaren.

Tillgängligheten måste därmed förbättras, och dagens brister beror i princip helt och hållet på att det råder tolkbrist i hela landet, vilket i sin tur beror på att det utbildas helt för få teckenspråks- och dövblindtolkar. Tolkbristen märks dessutom särskilt mycket i södra Sverige, eftersom det inte finns någon tolkutbildning alls förlagd här. Runt en tredjedel av tolktjänsterna på Region Skånes tolkcentral är i nuläget vakanta, på grund av att man inte kan hitta personal att rekrytera i närområdet. Den viktigaste åtgärden för att adressera det problemet är att förlägga en ny tolkutbildning i Skåne eller våra grannlän. Det är dock en nationell fråga som Region Skåne inte har beslutanderätt över. Till saken hör också att psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden så sent som i höstas, i bred politisk enighet, skickade ett brev till regeringen för att uppmärksamma dem på detta problem och uppmana dem att vidta åtgärder.

§26 Utbildning och förskola

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr 64-71

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen att besluta:

- att bifalla motion nr 67, 68 och 70, samt
attsats 2 och 3 i motion nr 65
- att besvara motion nr 66, 69 och 71
- att avslå motion nr 64, samt
attsats 1 i motion nr 65

Distriktsstyrelsens utlåtande

Ta tillbaka den demokratiska kontrollen över skolan

Vid partikongressen 2021 beslutade Socialdemokraterna om en tydlig, offensiv skolpolitik syftande till att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över en av våra viktigaste samhällsinstitutioner. Ett viktigt led i det arbetet är att förbjuda vinstjakten. Distriktsstyrelsen delar till fullo motionärernas åsikt att skolan återigen ska bli en plats där kunskap står i centrum och skattemedel avsatta för undervisning stannar i klassrummen, i stället för att som idag försvinna ner i privata aktieägares fickor. I ett sådant reformerat skolsystem ser distriktsstyrelsen samtidigt att det finns plats för idéburna fristående skolor som t.ex. drivs i stiftelseform eller som ideella föreningar.

Idag väger kommuners yttranden lätt när Skolinspektionen beviljar tillstånd för nya friskoleetableringar. Distriktsstyrelsen menar att det är en ohållbar ordning som kraftigt försvårar kommunernas förutsättningar att planera och dimensionera skolverksamheten. Nya friskolor kan etablera sig trots att det långsiktiga behovet av fler skolplatser inte finns, för att genom riktad marknadsföring dränera närliggande kommunala skolor på elever från socioekonomiskt starka hem. Distriktsstyrelsen menar som motionärerna att kommuner måste kunna säga nej till nyetableringar och utökningar av befintliga friskolor där det t.ex. saknas långsiktigt elevunderlag eller etableringen riskerar leda till ökad skolsegregation.

En skola som möter allas behov

Distriktsstyrelsen delar helt motionärens åsikt att mer behöver göras för att döva och hörselskadade ska ges förutsättningar att delta i samhället på jämlika villkor. Inte minst måste likvärdigheten i tillgången till stöd och hjälp i skolan förbättras, något som såklart ytterst är en resursfråga. Vad gäller frågan om hjälpmedel vill distriktsstyrelsen framhålla att det i hög utsträckning inte bara är en regionpolitisk fråga utan även är ett kommunalt ansvar. Distriktsstyrelsen delar ambitionen att tillgängligheten behöver öka och kostnaden för den enskilde minska.

Lyft förskolans betydelse och egenart

Svensk förskola har sedan mitten på 1990-talet genomgått stora förändringar. Andelen inskrivna barn har vuxit snabbt. Idag går omkring hälften av ettåringarna och drygt 90 procent av alla två- till femåringar i förskolan. Samtidigt är det alltför många av de barn som skulle ha mest nytta av verksamhetens positiva effekter står utanför, särskilt de som växer upp i socioekonomiskt utsatta familjer och med annat modersmål än svenska. 2023 genomförs ändringar i skollagen som ålägger alla kommuner att bedriva uppsökande verksamhet i syfte att fler barn ska börja i förskolan.

Parallellt med utvidgningen har förskolans utbildningspolitiska syfte betonats alltmer. Förskolan har fått en egen läroplan och närmast sig skolan genom att lärandeuppdraget förstärkts. Distriktsstyrelsen vill i det sammanhanget betona vikten av att slå vakt om förskolans egenart och dubbla uppdrag, där lärande och omsorg har samma vikt. Den linje som beslutades på partikongressen 2021, att verka för att allmän förskola införs från två års ålder med ett automatiskt erbjudande om förskoleplats från kommunen, är i distriktsstyrelsens ögon en bättre väg framåt än att göra förskolan till en del av det obligatoriska skolväsendet.

Demokratins måste försvaras genom bildning

Demokratins utsträckande är socialdemokratins bärande idé. Därför har arbetarrörelsen alltid gått i bräschen för försvaret av demokratiska grundprinciper och institutioner, nationellt såväl som

internationellt. Det är ett arv som förpliktigar. Som motionärerna beskriver ifrågasätts och attackeras demokratin idag på ett sätt som bär kusliga likheter med 1900-talets mörkaste skeenden på vår kontinent. Samtidigt utgör historien ingen karta för framtiden. Dagens antidemokratiska ytterhöger utnyttjar exempelvis framgångsrikt möjligheterna till mobilisering och opinionsbildning på sociala medier, något som kräver nya strategier för motstånd.

Distriktsstyrelsen menar att det åligger alla nivåer i partiorganisationen att anpassa utbildningsverksamheten riktad mot medlemmar och förtroendevalda, så att de utbildningar som ges ger relevanta verktyg för att ta striden mot de auktoritära krafterna – såväl på arbetsplatser och sociala medier som i våra folkvalda församlingar.

Försvaret av demokratin börjar i skolan. Här spelar skolbiblioteken en avgörande roll genom att ge barn och unga kunskap för att orientera sig kritiskt i en värld av desinformation och ryktesspridning. Motionären lyfter den oacceptabelt ojämlika tillgången på skolbibliotek som möter elever idag. Enligt en nylig rapport från Skolstiftelsen har t.ex. över 80 procent av gymnasisterna i kommunala gymnasieskolor tillgång till bemannade skolbibliotek medan andelen hos de fristående bara är 15 procent. Den socialdemokratiskt ledda regeringen tog mot den bakgrunden initiativ till utredningen *Skolbibliotek för bildning och utbildning* (SOU 2021:3) som presenterade sina slutsatser i januari 2021. Distriktsstyrelsen anser att regeringen snarast bör lägga en proposition på riksdagens bord som gör verklighet av de kvalitetshöjande insatser som utredningen föreslog.

Jämlik hälsa börjar i skolan

Distriktsstyrelsen delar helt och fullt motionärernas oro över bristen på rörelse bland barn och unga och de effekter utvecklingen riskerar få för hälsa och välmående i vuxen ålder.

Skolan har en unik roll i barns och ungas liv. Här möts och jämkas en mängd olika idéer och mål för samhället. På initiativ från den förra socialdemokratiska regeringen utökades 2019 undervisningen i idrott och hälsa i grundskolan med 100 timmar. Dessutom gjordes följande tillägg i läroplanen (LGR22): ”Skolan ska även sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen.” Dessa förändringar har varit viktiga steg på vägen, även om mer återstår att göra. Att däremot, som motionärerna föreslår, ålägga grundskolan att tillgodose hela barnets behov av fysisk aktivitet menar distriktsstyrelsen skulle innebära ett orimligt stort ansvar för ett samhällsproblem som kräver insatser från flera aktörer. Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att noga utvärdera de reformer som gjorts utifrån ett helhetsperspektiv på skolans verksamhet. Inte minst mot bakgrund av att den nuvarande regeringen nyligen aviserade en ambition att utöka undervisningstiden i lågstadiet med en timme per skoldag, med särskilt fokus på svenska och matematik.

Enligt läroplanen (LGR22) ska eleverna i såväl förskoleklass som på fritids ”[...] ges förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att få delta i fysiska aktiviteter och vistelse i olika naturmiljöer” samt att undervisningen ”[...] ska ge eleverna möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva.” Likalydande formuleringar återkommer även i kursplanen för ämnet idrott och hälsa, och distriktsstyrelsen anser att dessa får anses inrymma även begreppet ”rörelsekompetens”.

I plan- och bygglagen anges att vid bygget av en skola eller förskola ”[...] ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse.”

Distriktsstyrelsen delar åsikten att det vore önskvärt att ge kommuner och andra huvudmän bättre vägledning kring hur utformningen av både befintliga och nya skolgårdar kan bidra till mer aktivitet och rörelse. Samma syfte kan dock uppnås på sätt som gör avvägningar utifrån lokala behov och förutsättningar fortsatt möjliga, till exempel genom en översyn av Boverkets allmänna råd.

§27 Kultur

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 72-74

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion nr 73

att besvara motion nr 72 och 74

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Inför valet 2022 antog distriktskongressen ett nytt Skåneprogram för perioden 2022-2026. I avsnittet om kultur tydliggörs kulturens betydelse och ett antal målsättningar sätts upp. I inledningen beskrivs grunden för vår kulturpolitik i Skåne på följande sätt.

” Ett starkt och fritt kulturliv är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Kulturens betydelse för samhällsutvecklingen tydliggörs inte minst av det hårda motstånd den möter av de auktoritära strömningarna som vuxit sig starka i Sverige och världen. I den konflikten är vi socialdemokrater tydliga, vi står upp för kulturens frihet där yttrandefriheten är en bärande pelare och där politiken möjliggör men verkar på armlängds avstånd. Kulturen ger människor möjlighet att växa och utvecklas. ”

I programmets målsättningar ingår bland annat punkter om att sprida kultur och kulturverksamheter till alla skåningar.

Tillgänglig Fritidsbank (72)

En aktiv fritid har positiva effekter på både den fysiska och psykiska hälsan. I många kommuner etableras nu sk Fritidsbank, vilket är mycket bra ur hållbarhetsperspektiv och ger framför allt möjlighet för alla barn att ta del av fritidsaktiviteter, där utrustningen är kostbar. Med anledning av att det är den enskilda kommunen, som har möjlighet att bestämma om fritidsbank ska inrättas eller ej så föreslår DS att motionen anses besvarad.

Scenkonst och kulturevenemang (73)

Scenkonstens förutsättningar har förändrats under åren. I många kommuner finns små förutsättningar att ta emot kulturarrangemang i anpassade lokaler. Stora satsningar har gjorts på idrottsarenor och evenemangsarenor medan scener avsedda för teater, dans och musik har fått stå tillbaka. Folkets Hus och parker som stått för en infrastruktur av lokaler har haft svårt att upprätthålla verksamheterna då kommunerna dragit ner på stödet.

Vi behöver få en geografisk spridning av kulturutbudet. Vi kan se att en förskjutning sker till de västra delarna av regionen och att storstäderna får en större del av resurserna. Vi vill se en ökad

spridning av kulturutbudet i hela regionen och att det även finns en möjlighet att ta emot kulturevenemang i alla kommuner. En sådan utveckling bidrar även till att stärka bredden på kulturutbudet och få fler engagerade i att delta i kulturlivet.

Behovet av arbetarrörelsemuseum (74)

Som motionären anför har arbetarrörelsen gjort stora avtryck i Sveriges historia, särskilt i Skåne. Socialdemokratin har varit den ledande politiska kraften under hela 1900-talet vilket även är en betydande del av det svenska kulturarvet och bör naturligtvis bevaras och digitaliseras för att göras tillgängligt för forskning och övriga intressenter.

Att skriva arbetarnas och arbetarrörelsens historia måste vara en angelägenhet för arbetarrörelsen själv. Vi måste bli bättre på att ta ansvar för vår arkivverksamhet, utveckla våra relationer med forskningen och även bedriva museiverksamhet. Distriktsstyrelsen delar således motionärens intentioner om behovet av museiverksamhet.

Redan idag finns det bland annat ett arbetarrörelsemuseum i Norrköping, Statarmuseet i Torup och Centrum för arbetarhistoria i Landskrona där forskning, arkiv och utställningsverksamhet samlas. Från skånska s-ledamöter i riksdagen har det motionerats om att inrätta ett varvsmuseum och i Malmö har frågan varit aktuell om en etablering av ett statligt arbetarmuseum.

Distriktsstyrelsen menar alltså att det redan idag finns strukturer och embryon till museiverksamhet. Hela arbetarrörelsen behöver kraftsamla kring dessa, stärka och utveckla dem för att lyckas skriva arbetarnas och vår egen historia för att synliggöra den för alla och därmed dess betydelse för hur vi lyft Sverige ur fattigdom och armod.

§28 Bostäder

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 75

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion nr 75

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Motionären tar upp problemet med att de kommunala allmännyttiga bostadsföretagen idag inte har lika gynnsamma förutsättningar som privata bostadsföretag vad gäller upphandling. Detta på grund av regelverket i LOU. Det har inneburit högre byggkostnader för de kommunala bostadsbolagen, men även i många fall färre anbudsgivare. Det är inte rimligt att lagstiftningen framhåller att allmännyttan ska verka enligt marknadsmässiga principer, men samtidigt omgärdas dessa företag med detaljerade upphandlingsregler som övriga bostadsbolag inte behöver följa. Distriktsstyrelsen delar motionärens synpunkt att regelverket måste ändras för att skapa likvärdiga förutsättningar för aktörerna på bostadsmarknaden, oavsett ägare.

§29 Social/Socialförsäkringar

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 76-78

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion nr 76 och 77

att avslå motion 78

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Karensen

Karensdagen och karensavdraget är orättvisa till sin konstruktion. Det drabbar främst arbetaryrken men även andra yrkesgrupper kan drabbas hårt av karens vid sjukdom. Den socialdemokratiskt ledda regeringen tillsatte en utredning för att ta fram ett rättvist karensavdrag. Utredningen har lagts ner av regeringen och en ny utredning med ett betydligt smalare uppdrag är tillsatt. Distriktsstyrelsen menar att karensdag och karensavdrag bör försvinna helt för löntagare.

Asyllagstiftningen

Motionären tar upp en viktig fråga, hur den nya stramare asyllagstiftningen drabbar personer från Afghanistan som befinner sig i Sverige och som inte fått uppehållstillstånd men ej heller kan få sitt beslut om avvisning verkställt.

I attsatsen yrkar motionären på att asyllagen bör ses över för att underlätta integration samt uppnå ett bättre bemötande. Då varken bemötande eller integration regleras inom asyllagen kan distriktsstyrelsen inte bifalla motionen.

§30 Omsorg/Folkhälsa

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 79-80

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att besvara motion nr 79 och 80

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Vitt snus och e-cigaretter (79)

Socialdemokraternas folkhälsopolitik har både ett fokus på förebyggande åtgärder och en stark reglering. Det finns en stor medvetenhet om att folkhälsoproblem är strukturella och kollektiva och att insatserna därför också bör vara övergripande. När det kommer till tobak och nikotin så har samhället rört sig i en riktning där de hälsoskadliga effekterna minskat över tid, vilket varit mycket positivt. Tobaksrökningen fortsätter fortfarande att minska i Sverige. Men det ser olika ut i olika samhällsklasser.

Snusandet och användandet av e-cigarett har däremot ökat. Båda dessa företeelser har negativa hälsoaspekter och insatser behöver göras för att begränsa tillgången hos framförallt unga. Tobaksrökningen är dock mer skadlig för hälsan och det är inte bra om insatserna istället leder till ökad rökning. Distriktsstyrelsen uppmanar riksdagsgruppen att arbeta för en hårdare reglering för att minska användandet bland unga.

När det gäller insatser mot unga är det viktigt att göra insatser för att begränsa tillgången i lägre åldrar än att höja åldersgränsen. Insatserna måste vara proportionerliga för att uppfattas som legitima av befolkningen. Den som förväntas kunna delta och rösta i allmänna val måste också förväntas kunna ta ställning till tobak och nikotin för egen del.

Narkotikapolitik (80)

Den svenska narkotikapolitiken har fungerat relativt väl när det kommer till att minska tillgången på narkotika i samhället, den har dock inte fungerat när det gäller dödlighet. En restriktiv narkotikapolitik är i grunden bra. Samhället måste ta ansvar för att begränsa de negativa effekterna av skadliga substanser, annars är det alltid de mest utsatta som drabbas hårdast. Missbruk betraktas i allt högre grad som sjukdomstillstånd och den medicinska kompetensen har fått större betydelse. Det finns även ofta en samsjuklighet med andra psykiska och somatiska besvär som också måste behandlas.

Insatser behöver dock göras för att minska den höga dödligheten i Sverige. Den svenska narkotikapolitiken har ibland varit rigid när det kommer till livsviktiga åtgärder, ett exempel har varit det långsamma införandet av sprututbytesprogrammet. Beroendevården i Skåne har på flera sätt varit ett föredöme för resten av Sverige. Skåne var först ut i landet med sprututbytesprogram, ett arbete som sedan har spridit sig till andra delar av landet. Genom att tillhandahålla rena sprutor och nålar har smittspridningen minskat. Skåne var även drivande när det gällde införande av Naloxonsprej för att förhindra dödsfall vid opioidöverdoser. Det pågår också redan en utredning om beroendevårdens organisering som tillsattes av den förra socialdemokratiska regeringen.

§31 Försvar, utrikes och säkerhetspolitik

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr 81

Distriktsstyrelsen föreslår distriktkongressen besluta:

att bifalla attsats 1 och 2 motion nr 81

att besvara attsats 3 i motion nr 81

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Motionären tar upp en fråga som fått stark aktualitet i och med det försämrade säkerhetspolitiska världsläget. Risken för att främmande makt med antagonistiska avsikter köper in sig i svenska skyddsvärda verksamheter för att på detta sätt ta del av hemliga uppgifter och kunna påverka svensk säkerhet ska inte underskattas.

Frågan ställdes på sin spets 2021 när kinesiska Huawei ville delta i upphandlingen av det svenska 5G-nätet, något som bl a Säpo reagerade starkt på. Det stoppades av förvaltningsdomstolen, men den och andra liknande affärer väckte frågor om vilket regelverk som finns för att förhindra sådana investeringar. Samma diskussion fördes i många andra EU-länder, vilket ledde fram till EU-förordning i frågan.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen gav en utredare, Sten Heckscher, i uppdrag att föreslå ett system för granskning av sådana riskfyllda investeringar, och han lämnade sina förslag i november 2021. Han föreslog bland annat en skyldighet för vissa bolag att anmäla planerade utländska direktinvesteringar i skyddsvärda verksamheter till Kommerskollegium för en första granskning.

Vid tveksamma fall kan ärendet lämnas över till Inspektionen för Strategiska Produkter, ISP, som är den myndighet som idag bland annat granskar export av försvarsmateriel. ISP kan då göra en fördjupad granskning. Sista ordet för om en investering ska tillåtas ska regeringen ha.

Förslaget har varit på remiss, men den nuvarande regeringen har ännu inte lämnat något förslag till riksdagen.

DS anser att detta är en angelägen fråga för Sveriges säkerhet. Att länder som Kina, Ryssland eller Iran kan köpa in sig i skyddsvärda verksamheter är mycket riskfyllt. Många andra EU-länder har redan sådana prövningar på plats. DS anser också att skyddsvärda verksamheter som eventuellt redan sålts ut till antagonistiska intressen bör återtas. Därmed kan de två första attsatserna bifallas. Eftersom en utredning redan gjort det som efterfrågas i den tredje attsatsen, så kan den besvaras.

§32 Övrigt

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion nr: 82-88

Distriktsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

- att bifalla motion nr 84, 86
- att besvara attsats 3 och 4 i motion nr 87
- att avslå motion nr 82, 83, 85 och 88, samt
attsats 2 i motion nr 87

Distriktsstyrelsens utlåtande:

Telefontillgänglighet

Tillgänglighet till myndigheter regleras i Förvaltningslagen (2017:900). Av § 6 framgår att en myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla så att den enskilda kan ta tillvara sina intressen, utan onödigt dröjsmål. Vidare framgår av § 7 att en myndighet ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda och informera allmänheten om hur och när sådana kan tas. I det fall en myndighet inte uppfyller kraven kan frågan prövas rättsligt. Riksrevisionen granskade

tefontillgängligheten hos statliga myndigheter och lämnade över rapporten till regeringen som vidtagit åtgärder.

När det gäller privata företag menar vi att det är det ligger i de enskilda företagens egna intresse att vårda kontakten med sina kunder på ett sätt att de även framöver vill nyttja deras tjänster. I de fall offentliga myndigheter upphandlar privata företag att utföra tjänster måste det tydligt framgå vilken tillgänglighet som förväntas.

Forskning och innovation inom digitaliseringens område är av stor vikt att på olika sätt bejaka och främja.

Huruvida en ny myndighet för att samla de nationella infrastrukturen för digital forskning ytterligare kan stärka arbetet är en fråga som väckts i den utredning motionären hänvisar till. I sammanhanget kan dock nämnas att den nuvarande myndigheten för digital förvaltning (DIGG) i sitt remissvar på utredningen i fråga avstyrker förslaget och hänvisar till konsortieformen som den mest kostnadseffektiva.

Utifrån detta framhålls bl a nuvarande ordning med SNIC (Swedish National Infrastructure for computing) där tio universitet ingår med kontor placerat i Uppsala. Lärosätena har idag uppgifter avseende forskningsinfrastruktur av särskilt nationellt intresse.

I sitt remissvar framhåller dock DIGG att det är alltför otydligt vad som avses med digitala infrastrukturer som understödjer forskning.

Det är därför motiverat att olika typer av organisering kan utredas.

Utredningen som motionären hänvisar till resonerar också kring detta. Renodling av roller och ansvar inom dessa frågor anses vara en fördel. Genom att en särskild myndighet inrättas kan också Vetenskapsrådet och lärosätena, enligt utredaren, ges ökade förutsättningar att fokusera på sina huvuduppgifter.

Rent allmänt kan framhållas att samverkan mellan statliga myndigheter, näringsliv och akademi är en förutsättning för stärkt utveckling på området. Samtidigt är balans viktig. Den oberoende forskningen är viktig att värna. En ny myndighet skulle kunna vara en samlande kraft för att ytterligare stärka både forskning och innovation på området. Utredningens slutsatser är inte självklara. Frågan torde vara värd att ytterligare utreda, vilket också framhålls i den utredning motionären hänvisar till.

Utifrån detta kan förslaget om att överlämna motionsyrkandet till den skånska riksdagsgruppen vara motiverat. I fråga om vilken utskottsgrupp som motionen översänds till är det traditionellt så att motioner översänds till skånska riksdagsgruppen för vidare hantering.

Motion 84 beskriver väl problemet på svensk arbetsmarknad och hur vi urholkar den svenska modellen. Därför föreslås bifall.

Skåp

Det är ett rimligt krav att arbetstagare ska kunna låsa in sina personliga tillhörigheter, samt att arbetskläder och redskap kan förvaras på arbetsplatsen. Detta är dock en fråga som får hanteras mellan arbetstagarorganisationer och arbetsgivare.

I motion 86 beskriver motionären ett oacceptabelt samhällsproblem. Att man har olika förutsättningar för hjälp och stöd beroende av var man bor är givetvis orimligt.

I fråga om motion 87 kan framhållas att i lagen om spel och lotteri slås fast att en licenshavare ska säkerställa att sociala och hälsomässiga hänsyn iakttas i spelverksamhet för att skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det.